

Док највиши званичници Србије, уочи 16. септембра, кад је најављено постављање цариника на прелаз Брњак, поручују Еулексу, КФОР-у, али и широј западној међународној заједници, да тиме руше Резолуцију 1244 и стављају се на страну Приштине, чиме морају преузети и све евентуалне нежељене последице, домаћи и западни аналитичари оцењују да је Србији остало веома мало маневарског простора да на косовске догађаје утиче и да је у њеном најбољем интересу да не отвара конфронтацију са међународним чиниоцима.

Као и претходних дана, највиши званичници Србије, међу којима је и председник Борис Тадић, оштром реториком упозоравају међународне институције да одустану од намере постављања косовско-албанских цариника на прелазима северног Косова. Тадић је изјавио да Србија званичним каналима јесте обавештена о успостављању новог режима на прелазима али и додао:

“То што је Србија обавештена званичним каналима о таквим намерама, не значи да Србија прихвата такве намере. Ми ћемо све учинити у дипломатској комуникацији да до тога не дође, али ја морам и јасно да упозорим међународне институције да преузимају одговорност за све новонастале консеквенце”, рекао је Тадић.

Питање је да ли још важи било који споразум који је Србија у вези са Косовом склопила са међународном заједницом, јетко је прокоментарисао министар унутрашњих послова Ивица Дачић.

“Било какав, укључујући и Кумановски споразум и Резолуцију 1244... Неки људи не схватају да ће поново довести до сукоба, нестабилности, а можда и ширих конфликта у региону зато што мисле да је сада моменат да се заокружи косовска независност. Ми желимо дијалог, они желе силом да то остваре”, рекао је Дачић.

Да ће се Србија мирним, дипломатским путем, супротставити намерама међународне заједнице да једнострано заузму прелазе и убирају порез поновио је и министар за Косово Горан Богдановић, док је његов колега из владе Расим Љајић био реалистичнији у процени ситуације, оценивши да Србија “нема готово никакав маневарски простор” за

реакцију ако власти Приштине 16. септембра пошаљу косовске царинике и полицију на прелазе Брњак и Јариње.

Он је навео да се одлука о томе не доноси у Приштини и да они неће послати косовске царинике и полицију на те прелазе без прећутне подршке важних међународних чинилаца.

Тврдо крило севернокосовских Срба, оличено у Милану Ивановићу, председнику Српског националног већа северног Косова, критикује државни врх у Београду, што како каже, јавно поручује да “на провокацију силом треба одговорити миром”, чиме, како тврди, даје зелено светло за агресивне и насиле методе Албанаца. Ивановић већ обећава масовне протесте и блокаде путева, али, то чини и његов презимењак, заменик министра за Косово Оливер Ивановић.

“Реакција Срба може бити веома брза и веома ефикасна. Они могу у потпуности блокирати све путеве и главне, али и споредне саобраћајнице, односно алтернативне путеве које би евентуално могла користити некаква приштинска јединица или КФОР, ако би асистирао Приштини у таквим радикалним и агресивним потезима”, поручио је Ивановић.

Нема никакве сумње да је на поново на делу јединство између званичног Београда и тврдог крила српских лидера на северу Косова и да Београд у овој ситуацији једва скрива да се због Косова упустио у конфронтацију са ЕУ и широм међународном заједницом.

У том смислу, Бошко Јакшић, коментатор “Политике”, подсећа да је још влада Војислава Коштунице дала ЕУЛЕХ-у благослов да дође на Косово.

“Према томе, садашња конфронтација са ЕУЛЕХ-ом и његовом мисијом говорила би о томе да је Београд одустао од политике коју је био прихватио”, каже Јакшић.

Овај саговорник Радија Слободна Европа подсећа и на чињеницу да је својевремено баш

Београд инсистирао да се Срби повуку из косовских полицијских снага. Да није било тог покушаја, односно, да их је у тим јединицама сада више, то би, каже, ЕУЛЕХ-у свакако омогућило да управо Србе ангажује и да се на тај начин, ако ништа друго, спусти тензије.

Све сада говори о томе, закључује Јакшић, “да је маневарски простор Београда врло сужен и да би најбоље било да се око тога не прави неки велики проблем, како се не би поновила ситуација као са царинским печатом, да се прво нешто одбија, а да се онда, после кратког времена и опасне политичке буре, то прихвати”.

С обзиром на најаве протеста и блокада од стране локалних Срба на северу Косова, али и званичника Београда, угледни британски публициста Тим Џуда каже за Радио Слободна Европа да се евентуална ескалација насиља не може искључити. Неизвесно је, међутим, каже, да ли ће цариници и бити постављени 16. септембра, уколико путеви буду били блокирани.

Џуда оцењује да се Србија сада нашла у ситуацији да на збивања на северу Косова не може утицати, чак ни подршком протестима тамошњих Срба, а да не угрози оно што тврди да јој је приоритет.

“Ако Србија буде буде правила превише галаме око тога, ако се буде активно супротстављала, ризикује кандидатуру за ЕУ; с друге стране, она не може прихватити ни то да не чини баш ништа због домаћег јавног мњења, тако да се сада заиста нашла између чекића и наковња”, сматра Џуда.

Упитан да ли постављање цариника и полиције на севернокосовске прелазе, без обзира на то да ли ће се догодити 16. септембра или неког другог дана, значи дефинитиван крај свих српских снова о очувању статуса кво и будућој подели Косова, британски публициста каже:

“Они у Србији који су се до скоро надали да могу довести до поделе Косова, почињу сад полако да схватају да се то неће догодити”.

Аутор: Бранка Тривић

(RSE)